



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege
pentru modificarea Legii culturii nr. 413/1999**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru
modificarea Legii culturii nr. 413/1999.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul culturii

Sergiu Prodan

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Legii culturii nr. 413/1999

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii culturii nr. 413/1999 înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 257 din 28 iunie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, se urmărește facilitarea accesului tinerilor la serviciile culturale și eficientizarea managementului instituțiilor culturale prin implementarea Programului național „voucher cultural”. Necesitatea elaborării proiectului a fost identificată în procesul de examinare a tendințelor de integrare a tinerilor în viața culturală și de susținere a instituțiilor culturale. Conform datelor BNS, indicele consumului cultural în perioada 2015-2020 a scăzut cu 20,1%. În teatre numărul de spectatori s-a redus de la 433 mii în anul 2016 până la 346 mii în 2019, în biblioteci numărul vizitatorilor activi a scăzut de la 16139,1 mii în 2015 până la 13294,5 mii în 2019, în muzee numărul de vizitatori a scăzut de la 1,0 mil. în 2015 până la 0,8 mil. în 2019.

Ca urmare a examinării practicii internaționale în privința politicilor culturale naționale, s-a constatat că Republica Moldova este una dintre puținele țări, raportând la practica țărilor europene, care nu are un plan național de susținere și încurajare a participării copiilor și a tineretului la activități culturale și manifestări artistice. Din experiența anterioară de implementare a politicilor culturale pentru tineri, s-a dovedit insuficiența măsurilor întreprinse pentru stimularea implicării în activități culturale a copiilor și a tinerilor, ceea ce a determinat reducerea abilităților educaționale și stagnarea progresului intelectual al acestora.

Analiza comparativă a legislației europene privitor la susținerea educației și implicării în activități culturale a tineretului oferă exemple de practici efective, demne de urmat. State ca Franța, Italia și Germania sunt o parte din statele membre care se înscriu în lista țărilor care susțin o educație integrată, oferind elevilor bonuri/vouchere/tichete/cupoane culturale. În Franța este lansat programul „Culture pass”, aplicație pentru smartphone, ca un serviciu de creditare a segmentului cultural. Italia oferă un cadou pentru ziua de naștere tuturor cetățenilor săi când aceștia împlinesc 18 ani: un voucher/bonus cultural de 500 de euro. Adolescenții din Spania care împlinesc 18 ani în 2022 vor primi un voucher de 400 de euro pentru a-și putea procura cărți, bilete la concerte și cinema. În Slovacia, voucherele de cultură sunt o contribuție direcționată pe care statul o oferă pentru îmbunătățirea accesului la cultură pentru elevii școlilor primare și gimnaziale și pentru personalul pedagogic al acestor școli.

Scopul implementării programului este îmbunătățirea accesului tinerilor la serviciile și produsele culturale pe întreg teritoriul țării, participarea în domeniul

cultural și creșterea coeziunii sociale, promovarea și dezvoltarea valorilor culturale, îmbunătățirea ofertei culturale, creșterea transparenței finanțării activităților culturale, încurajarea consumului și a mobilității culturale.

Cu toate că nota informativă cuprinde descrierea practicilor europene privind utilizarea voucherelor culturale în alte state membre ale Uniunii Europene, totuși nu sunt oferite informații suficiente privind modul de implementare a voucherelor culturale în Republica Moldova. Prin urmare, se propune completarea notei cu informații concrete în acest sens.

Deși proiectul de lege prevede implementarea Programului național „voucher cultural” printr-un regulament aprobat de Guvern, menționăm că, potrivit prevederilor art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor. Se propune de a aduce claritate în proiectul de lege referitor la condițiile de acordare a voucherului cultural, categoriile de beneficiari, tipurile de servicii/produse culturale, tipurile instituțiilor de cultură care pot presta serviciile/produsele culturale, termenul de valabilitate al voucherului.

Proiectul actului normativ urmărește și introducerea noțiunii „casă de cultură” în Legea culturii. În Republica Moldova activează peste 1 200 de case de cultură, iar activitatea acestora este reglementată doar de Ordinul Ministerului Culturii nr. 121 din 13 aprilie 2006 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de activitate a Casei de Cultură. În nici un alt act normativ nu se regăsește noțiunea „casă de cultură” decât în ordinul Ministerului Culturii menționat, care nu mai este actual și nu se potrivește cadrului juridic actual.

La art. I:

Sursa de publicare se indică după următoarea schemă: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului).

Prin urmare, în textul luat între paranteze se va revizui anul publicării actului legislativ anterior menționat, iar referința la articolul din sursa de publicare se va scrie după exemplul „art.83-86”.

În partea introductivă, cuvintele „și se completează” se vor exclude, or, potrivit prevederilor art. 62 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Potrivit art. 62 alin. (2) pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ se indică expres actul normativ vizat, cu toate elementele de identificare necesare, iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se textul „se modifică după cum urmează:”, urmat de redarea modificărilor. Astfel, accepțiunea cuvântului „modificarea” cuprinde și completarea actelor normative.

La pct. 1 se propune completarea art. 2 din Legea culturii cu noțiunea de „voucher cultural pentru tineri”.

Este necesar de a concretiza cercul persoanelor care vor beneficia de drepturile conferite de voucherul cultural. Potrivit art. 2 și art. 4 lit. a) din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret, tânăr/tânăra se consideră persoana cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani, iar conform art. 1 alin. (2) din Legea nr. 338/1994 privind drepturile copilului, o persoană este considerată copil din momentul nașterii până la vârsta de 18 ani. Din varianta expusă ar rezulta că beneficiază de vouchere culturale persoanele cuprinse între vârsta de 14 și 35 de ani.

La pct. 2 se propune ca după sintagma „Articolul 8” să se introducă sintagma „alin.(2)”, iar lit. d) să se expună în următoarea redacție:

„d) asigură, prin intermediul ministerului de profil în domeniul culturii, finanțarea cheltuielilor aferente acordării voucherelor culturale pentru tineri în limitele alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală”.

În textul normei de la art. 19 alin. (2¹) se vor revizui cuvintele „și de către instituții de stat”, deoarece potrivit art. 307 alin. (1) din Codul civil, instituția publică este persoană juridică de drept public care se constituie în baza unui act emis de autoritatea publică și care este finanțată, integral sau parțial, de la bugetul acesteia din urmă.

La pct. 4, semnalăm că, în toate cazurile privind modificarea actelor normative textul „cu următorul cuprins:” este precedat de elementul structural propus a fi introdus.

Intervenția legislativă ar trebui să vizeze completarea art. 21 cu alin. (2¹), dar nu cu alin. (3), element de structură care a fost abrogat prin Legea nr. 172/2018 pentru modificarea unor acte legislative. Astfel, regulile tehnicii legislative nu admit transmiterea numerelor de ordine ale unor elemente structurale suprimate, după cum s-a propus în proiect.

Realizarea soluției legislative propuse va necesita cheltuieli financiare din bugetul de stat, însă, potrivit art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Nota informativă prevede sursa de finanțare pentru anul 2022 „și anume în bugetul Ministerului Culturii pentru anul 2022 sunt prevăzute alocații bugetare în volum 10.000,00 mii lei pentru implementarea prevederilor proiectului de modificare a legii. Prin urmare, se impune revizuirea conținutului notei informative prin includerea sursei de acoperire financiară pentru implementarea prevederilor proiectului propus începând cu anul 2023.

În concluzie, proiectul de lege este susținut conceptual, în condițiile în care se va ține cont de obiecțiile și propunerile de îmbunătățire formulate.